

Budsjett og økonomiplan 2021-2024

Innleiande tekst

2020 har vore eit spesielt år, Koronapandemien har gitt kommunen ekstra utgifter og reduserte inntekter. I tillegg har pandemien gjort at arbeid med omstilling og innsparingar vart sett på vent. 2021 vil og bli prega av pandemien, som vil gi kommunen svikt i inntektene. I tillegg er det forventa lågare kraftinntekter. Dette medfører at alle tenesteområde får eit budsjett for neste år med innarbeida reduksjonar. Senterpartiet og KrF har derfor i budsjettforslaget prioritert å arbeida med budsjettoppfølging og prosjekta «Sauda 2025», samt prosjektet «Omsorg 2030» som skal gi auka antal institusjonsplassar i framtida. Senterpartiet og KrF meiner 2021 ikkje er året for å belasta organisasjonen med nye store tiltak. Den viktigaste jobben for Sauda i framtida er å få fleire til å velja å busetta seg her. Me treng folk til å bemanna skifta på Smelteverket, arbeida i kommunen, starta nye verksemder og betala skatt til å finansiera kommunale tenester. Då må me vera attraktive, ha gode barnehagar, skular, kulturtilbod og eit levande sentrum. Me må satsa på barn og unge, samt næring- og samfunnsutvikling. Eit samfunn i vekst vil styrka heile tenestetilbodet, og våre prioriteringar av rammer til tenestene bygger opp under dette.

Føresetnader

Regjeringa bevilga i november 4,4 milliardar som auka innbyggartilskot til kommunane som skal dekke meirutgifter og mindreinntekter knyta til koronapandemien i første halvår i 2021. Sauda fekk snautt 4 millionar av desse midlane og Senterpartiet og KrF har lagt desse inn i budsjettet for å dekkja inn mindreinntekter. Me legg som ein føresetnad at meirutgifter til å handtere koronapandemien vil kompensera frå regjeringa basert på tildelingar av skjønnsmidlar og tiltakspakkar slik som i 2020.

Vedtak

1. Inntektene for Sauda kommune består av rammeoverføring, skatter og avgifter, øremerkede tilskudd og salg m.m.

Driftsbudsjett

2. Årsbudsjett for 2021 og økonomiplan for 2022 - 2024, samt avgifter, gebyr og betalingssetser for 2020 (vedlegg 1) vedtas.

3. Tallbudsjettet vedtas med netto negativt driftsresultat på **-0,61 %** av driftsinntekter. For 2021 er det budsjetter med et underskudd på kr. **4,25 millioner**. Underskuddet er finansiert med bruk av disposisjonsfond.

4. Driftsbudsjettet vedtas med netto ramme. Det vil si utgifter minus inntekter er likt budsjett. Netto rammer er følgende:

Politisk nivå og Faglig stab og støtte	kroner	41 963 029
Oppvekst og kultur	kroner	107 808 639
Helse og omsorg	kroner	176 166 748
Næring og samfunn	kroner	60 389 014
Avskrivninger og kalk/renter	kroner	-46 077 537
Total netto ramme	kroner	340 249 893

Eventuelle nye tiltak utenfor rammen fremmes som egen sak.

Nettorammene er inklusive avskrivninger og kalkulatorisk kostnad (VAR), men eksklusiv avsetning til, og forbruk av fond.

Rådmannen delegeres myndighet til å omdisponere innenfor rammene.

Rådmannen delegeres myndighet til å "fryse" budsjettposter og ledige stillingshjemler. Ledige stillinger skal nøye vurderes med hensyn til alternativ organisering for å løse arbeidsoppgaver uten nyansettelser.

Investeringer

5. Investeringsbudsjett for 2021, hovedposter:

Investering innenfor selvkost (VAR)	Kroner	27 300 000
Andre investeringer	Kroner	33 350 000
Startlån for videreformidling	Kroner	0

Rådmannen gis fullmakt til å omdisponere midler i investeringsbudsjettet til vedtatte prosjekter. Delegasjonen avgrenses til 1 million kroner. Ved omdisponeringer skal formannskapet orienteres.

6. Sauda kommune tar opp følgende lån i 2021:

VAR	Kroner	27 300 000
Øvrige opplån	Kroner	4 100 000
Startlån	Kroner	0

Rådmannen blir delegert myndighet til å ta opp lån og godkjenne endelige lånevilkår, avdragstid, rente og å binde renten for lån innarbeidet i budsjettet og vedtatt av kommunestyret, jf. finansreglement.

Avdragstid og sum må være innenfor grenser som kommuneloven setter, jf. Kommuneleova § 50 nr. 7. Delegeringen gjelder i hele lånet sin løpetid.

Skatt

7. Skattesatsene for inntektsskatt og formueskatt skal være i samsvar med maksimalsatsene vedtatt i Stortinget sitt skattevedtak.

8. Eiendomsskattevedtak for året 2021 i Sauda kommune. • Se vedlegg 4.

For eiendomsskatteåret 2021 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til eiendomskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2021 være lik 4/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom

Virkeområde

For skatteåret 2021 skal det skrives ut eiendomsskatt på næring og faste eiendommer i hele kommunen. Jf. lov om eiendomsskatt til kommunene (eskl.) § 3 første ledd, bokstav a.

a) Eiendomsskattesats:

- Den alminnelige eiendomsskattesatsen for 2021 er 7 promille, jf. eskl. § 11 første ledd.
- Differensiert skattesats for boligdelen i eiendommer med selvstendig boligdel, med tilhørende tomt, for 2021 er 4 promille, jf. eskl. § 12 bokstav a).
- Nedtrapping av eiendomsskatt for maskiner og installasjoner gjøres med 1/7 del hvert år fra og med 2019.

b) Takstvedtekter:

a. Takstvedtektene for eiendomsskatt i Sauda kommune ble vedtatt i kommunestyret 12. desember 2012, sak 109/12.

c) Terminer:

a. Eiendomsskatten blir skrevet ut i fire terminer, jf. eskl. §25 første ledd.

d) Takster:

Taksering fra 2013 ligger til grunn for satser.

e) Unntak fra eiendomsskatt i forhold til eiendomsskattelova § 7 a og b:

Kommunestyret vurderer om eiendom tilhørende andre stiftelser/ organisasjoner fritas fra eiendomsskatt på grunnlag av søknad.

9. Kommunestyret vedtar å ta etterreguleringer/utregning av kommunen sine pensjonskostnader, slik det går fram i aktuarberegninger i Kommunal Landspensjonskasse og i Statens Pensjonskasse, over 7 år.

Endringar på driftsbudsjett

10. Kommunestyret vil følge opp Kommuneplanens samfunnsdel der det er vedtatt at Sauda skal ha grunnskuleopplæring av høg kvalitet som motiverer alle elevar til innsats for læring. Sauda og Noreg er avhengig av at born og unge får nok kunnskap, mot og engasjement til å møte ei framtid i stadig utvikling. Kommunestyret omfordelar 3 300 000 frå Helse og omsorg til Oppvekst og kultur for å oppretthalde ressursar til grunnskulen. Frå omstillingsprosjektet Sauda 2025 er forventninga ein effekt frå helse og omsorg på minimum 3 300 000 kr i mindreforbruk i 2021.

11. Regjeringa har varsla 3 750 000 i auka innbyggertilskott til Sauda kommune grunna koronasituasjonen. Kommunestyret vedtar å legge desse inntektene inn i budsjettet og redusere bruk av disposisjonfond tilsvarende. Blir det behov for å bruke meir midler grunna koronasituasjonen ber kommunestyret rådmannen komme tilbake til kommunestyret med konkrete budsjettjusteringsaker.

12. Kommunestyret ber rådmannen gi formannskapet økonomistatus for drift i alle ordinære formannskapsmøter som ikkje har tertialrapportering.

13. Kommunestyret ber rådmannen komme tilbake med sak på kartlegging av Marin Leire.

Endringar på Næringskapittelet

14. Tilskudd til utvikling skog og landbruk endres til 100 000 i 2021. Finansieres med å justere Overføring til For Sauda KF til 4 500 000 i 2021.

Endringar i investeringsbudsjettet

15. Kommunestyret vedtar følgande endringar i investeringsbudsjettet:

B16 Sportsgulv gymsaler Fløgstad og Austarheim skule Endre til 400 000 i 2021

Framskynde prosjektet frå 2022 til 2021.

B17 Auke antall institusjonsplasser Åbøtunet; Endre til 30 000 000 i 2022 og 30 000 000 i 2023

Oppdatering i tråd med vedtak i sak Forprosjekt omsorg 2030

E2 Vegar til utfartsområde; Legge inn 4 000 000 i 2024

Midlar til å fortsette vedtatt plan på utfartsvegar KOM 081/2018.

E10 Gang-/sykkelbru Søndenaålia – Lillebekk; Endre til 300 000 i 2021 og 5 700 000 i 2022

Rådmannen startar prosjektering og finansiering med TS-middlar i 2021

Endringar i avgifter, gebyr og betalingssetser

16. Kommunestyret ønsker ikkje å innføre halleige til barn og unge i Saudahallen. Rådmannen delegeres myndighet til å oppdatere betalingssetser for Saudahallen.

Endringar i styringskort

17. I rådmannens styringskort ligg tiltaket *Omstilling Sauda 2025 – endringsledelse, tilpasning av tjenester til økonomiske rammer. Redusert låneopptak*. Kommunestyret ber rådmannen komme tilbake med sak tidlig i 2021 på dette prosjektet. Saken skal utrede bruk av ulike eksterne ressursar til å sjå på organiseringa av

tenestene i kommunen. Målsetjinga i prosjektet er å ha etablert ein stabil økonomistyring i 2025, med effektiv ressursutnyttelse og forutsigbare rammer.

Investeringsbudsjettet

Nr	Investeringsplan	2021	2022	2023	2024	2024
	Beskrivelse av prosjekt					
	Vann - Avløp - Renovasjon (selvkostområder)					
G	Sum VAR	27 300 000	37 000 000	42 000 000	40 000 000	76 000 000

	Beskrivelse av prosjekt	2021	2022	2023	2024	2025
	Større prosjekter					
	<i>Ingen enkeltstående større prosjekter</i>					
	Prosjekter akkumulert i kategori					
B	Bygge prosjekter ihht prioritert oversikt	15 200 000	54 100 000	47 350 000	2 400 000	2 400 000
E	Vei prosjekter ihht prioritert oversikt	4 650 000	11 400 000	18 400 000	19 500 000	14 500 000
D	IKT prosjekter ihht prioritert oversikt	5 700 000	2 300 000	4 300 000	4 000 000	2 000 000
C	Havnekassen prosjekter ihht prioritert oversikt	3 900 000	3 000 000	0	500 000	500 000
F	Uteområde/Park prosjekter ihht prioritert oversikt	3 400 000	8 550 000	17 000 000	15 000 000	10 000 000
A	Brann prosjekter ihht prioritert oversikt	0	500 000	6 000 000	0	2 000 000
H	Saudahallen prosjekter ihht prioritert oversikt	500 000	2 000 000	350 000	10 000 000	10 000 000
	Sum andre investeringer	33 350 000	81 850 000	93 400 000	51 400 000	41 400 000
	Sum investeringer totalt	60 650 000	118 850 000	135 400 000	91 400 000	117 400 000

Finansiering	2021
TS-midler	1 080 000
Næringsfond	0
Havnefond	1 500 000
Momskompensasjon	6 670 000
Tippemidler/spillemidler	0
Finansierte av ubruktelånemidler	20 000 000
Låneopptak VAR	27 300 000
Låneopptak øvrige prosjekter	4 100 000
Sum finansiering totalt	60 650 000

Øvrig i investeringsregnskap	2021	2022	2023	2021
Egenkapitalinnskudd	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Utlån startlån	5 000 000	4 000 000	7 000 000	7 000 000
Avdrag forvaltningslån	1 354 000	1 354 000	1 354 000	1 354 000
Sum investeringer	7 854 000	6 854 000	9 854 000	9 854 000
Ubrukte lånemidler - startlån Husbanken	5 000 000	4 000 000	0	0
Frie inntekter investeringsregnskap (salagsinnt./refusjoner)	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Lån fra Husbanken startlån	0	0	7 000 000	7 000 000
Bruk av bundne fond	1 004 000	1 004 000	1 004 000	1 004 000
Motta avdrag lån	350 000	350 000	350 000	350 000
Sum finansiering	7 854 000	6 854 000	9 854 000	9 854 000

NR	Beskrivelse av prosjekt	Pri	Type	2021	2022	2023	2024
A1	Utrykningsbil brann		Brann		500 000		
A2	Ny fremmskutt enhet (gule bilen)		Brann				
A3	Ny brannbil/mannskapsbil		Brann			6 000 000	
A	Sum brann			0	500 000	6 000 000	0
B1	Kjøleanlegg til ventilasjonssystem ungdomsskolen	2	Bygg			2 500 000	
B2	Biler teknisk	2	Bygg		550 000	400 000	400 000
B3	Utstyr kjøkken/vaskeri DMS	1	Bygg	300 000	300 000		
B4	Høllandsheimen, ny fasade	3	Bygg			2 400 000	
B5	HMSE-tiltak i bygg	1	Bygg	500 000	500 000	500 000	2 000 000
B6	Adgangskontroll Helse og omsorg	2	Bygg			2 500 000	
B7	Ventilasjon Hollandstunet, radoniltak	1	Bygg	1 800 000	1 400 000		
B8	Ventilasjonsanlegg Austarheim skule, del 2	2	Bygg			750 000	
B9	Prosjektressurs investeringsstilskudd	1	Bygg	250 000	250 000		
B10	Oppgradering tak Austarheim skule, eldste delen	2	Bygg			1 000 000	
B11	Nytt tak og oppussing toalettbygg ved rådhuset	2	Bygg		400 000		
B12	PPU bolig Torsveien, 5 leiligheter	2	Bygg		10 000 000		
B13	Omsorgsboliger 2 stk	2	Bygg			6 000 000	
B14	Rådhus ombygging	1	Bygg	10 000 000	10 000 000		
B15	Risvoll skole rehab vegg utv.	1	Bygg	350 000			
B16	Sportsgulv gymsaler Fløgstad og Austarheim skule	2	Bygg	400 000	0		
B17	Auke antall institusjonsplasser Åbotunet	2	Bygg		30 000 000	30 000 000	0
B18	Fasadefornyng Saudasjøn kapell	2	Bygg			300 000	
B19	Rehabilitering dusjer Fløgstad skule ink legionellaspyling	2	Bygg		500 000		
B20	Modernisering heis Hollandstunet	1	Bygg	600 000			
B21	Infrastruktur fjernvarme	1	Bygg	1 000 000		1 000 000	
B22	Utstilling Folkets Hus	3	Bygg		100 000		
B23	Stolar til Folkets Hus	3	Bygg		100 000		
B	Sum bygg			15 200 000	54 100 000	47 350 000	2 400 000
C1	Plastring / sikring av sjøfront Treaskjæret	2	Havn	1 400 000			500 000
C2	Etablering landstrøm to kaier	2	Havn	2 000 000	3 000 000		
C3	Belysning og tilgjengelighet båthavna	1	Havn	500 000			
C	Sum Havnekassen			3 900 000	3 000 000	0	500 000
D1	Utbygging av rør for bredbånd	2	IKT	100 000			
D2	Investeringer Ryfylke IKT (vedtak IT-styret Ryfylke)	1	IKT	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
D3	Utsifting PC'er ihht rulleringsplan ADM og Helse PC'er	1	IKT	2 800 000			
D4	Utsifting PC'er ihht rulleringsplan Oppvekst og Kultur	1	IKT			2 000 000	2 000 000
D5	Nye skjermer til alle skular	2	IKT	300 000	300 000	300 000	
D6	Bygge ut trådløst på fleire avdelingar innenfor pleie	3	IKT	500 000			
D	Sum IKT			5 700 000	2 300 000	4 300 000	4 000 000
E1	Rasskringsiltak	2	Veg			500 000	500 000
E2	Vegar til utfartsområde	2	Veg	2 000 000	3 000 000	7 000 000	4 000 000
E3	Utførelse kryss fv 520-Grønsdal	2	Veg			7 500 000	7 500 000
E4	Asfaltering veg	1	Veg	500 000	1 500 000	1 500 000	3 000 000
E5	Utbedring av veg Søndenaugan	2	Veg	1 000 000			
E6	Fullføre fortau Fløgstadvegen ved kyrkja	2	Veg			1 200 000	
E7	Opprustning bruer	1	Veg		200 000	500 000	200 000
E8	Grøftepusser	2	Veg		300 000		
E10	Gang-/sykkelbru Søndenaåla - Lillebekk	1	Veg	300 000	5 700 000		
E11	Utbedring eksisterande GS-veg Herheimsmoen - Brekke	2	Veg	500 000	500 000		
E12	Steammaskin ugrasfjerner	2	Veg	150 000			
E13	Sykkelparkering	2	Veg	200 000	200 000	200 000	300 000
E14	Byutvikling Vangnes	3	Veg				4 000 000
E15	Gang/sykkelveg Treaskjæret - SiGlass	3	Veg				
E	Sum Veg			4 650 000	11 400 000	18 400 000	19 500 000
F1	Aktivitetsparker	2			400 000	2 000 000	2 000 000
F2	Nytt industriområde Birkeland	1		2 700 000	8 000 000	10 000 000	10 000 000
F3	Robot gressklippere	2			150 000		
F4	Folketshus plass / Birkelunden	3				5 000 000	3 000 000
F5	Pump track	1		700 000			
F	Sum Uteområdet/park			3 400 000	8 550 000	17 000 000	15 000 000
G1	Ny bilvekt renovasjon	2	REN	100 000			
G2	ATV feiertenensten	2	FEIER	300 000			
G3	Binger dekk og rundballeplast sorteringsanlegg	1	REN	1 000 000			
G4	Behandling slam og avfall	2	AVL/REN	500 000	10 000 000	3 000 000	
G5	Rensing av kloakk Vangnes - Djupvik	1	AVL	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
G6	VA Åbøbyen	2	VA				10 000 000
G7	Vannledning Saunes	2	VANN	1 500 000			
G8	Vannforsyning Svandalen	1	VANN	500 000	5 000 000	10 000 000	
G9	Vannledning Grandsvingen - Ryfylke	2	VA				4 000 000
G10	Planlegging/forberedelser for avklaring Fosstveitdammen	2	VANN	300 000	1 000 000	9 000 000	
G11	Brugata fase 2 (miljøgate) VA	2	VA			4 000 000	
G12	Vannledning Svandalskrysset - Gausvik	2	VANN				
G13	Søndenaugan	1	VA	5 000 000			
G14	VA Egne Hjem	2	VA				10 000 000
G15	VA Handelslaget- hotellbakken (inkl fortau)	2	VA		5 000 000		
G16	VA Solbrekk Brekke	1	VA	3 500 000			
G17	Rammeplan Vann	1	VANN	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
G18	Rammeplan Avløp	1	AVLØP	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
G	Sum VAR			27 300 000	37 000 000	42 000 000	40 000 000
H1	Swimtag, armbånd m/aktivitetstrening	3				350 000	
H2	Stadion oppgradering garderobe, dusjanlegg med legionella	2			500 000		
H3	Rehabilitering takkant Saudahallen, prosjektering og utførelse	2			500 000		
H4	Utvikling av Saudahallen	1		500 000	1 000 000		10 000 000
H	Sum Saudahallen			500 000	2 000 000	350 000	10 000 000
	Totale investeringer			60 650 000	118 850 000	135 400 000	91 400 000
	VAR investeringer			27 300 000	37 000 000	42 000 000	40 000 000
	Havnekassen			3 900 000	3 000 000	0	500 000
	Øvrige investeringer			29 450 000	78 850 000	93 400 000	50 900 000